

A Debreceni Filharmonikus Zenekar 2005–2006 évi terveiről

A Debreceni Filharmonikus Zenekar a 2005-2006-os évadban számos újdonsággal, népszerű művekkel és ritkán játszott kuriózumokkal várja közönségét.

Az évad legszembetűnőbb újdonsága az lesz, hogy a zenekar hangversenyein olyan művészeti ágak képviselői is megjelennek majd, amelyek eddig nem voltak jellemző közreműködői a hangversenyeinknek. A zenekar így – Magyarországon eddig egyedülálló módon – olyan komplex kulturális programot kínál, amelyben szerepet kap a képzőművészet, a tánc, az ének, sőt a pantomim művészet is. Az előadásokon fellépnek a város más zenei intézményei, művészei is.

Az új koncepció jegyében öt különböző hangversenysorozatban működik közre a Debreceni Filharmonikus Zenekar.

A Bartók termi hangversenysorozatunkat a nagynevű karmester-igazgatóról, Rubányi Vilmosról neveztük el, hogy ezzel is utaljunk az építő, újító hagyományok újraélesztésére. A sorozat előadásai már 18.30 órakor elkezdődnek, amikor a zenekar tagjaiból és debreceni művészekből álló kamarazenekarok adnak körülbelül egy órás időtartamban „előkoncerteket” az Aranybika Szálló Hajós Alfréd terében, mialatt a debreceni Grafikusművészek Ajtósi Dürer Egyesülete festményeiből nyílik tárlat. Mind a kamarazenekari koncertek, mind a kiállítás illeszkedik a 19.30 órakor kezdődő hangverseny tematikájához. A koncerteket és a kiállítást egy szakértő műsorvezető szórakoztató és ismeretterjesztő előadása fűzi össze és teszi teljes élménnyé. A 19.30 órakor kezdődő hangversenyre már egy beavatott, a zenére nyitott, lélekben felkészült és várhatóan jó hangulatú közönség ül be a Bartók terembe. Reméljük, hogy a külföldön már hagyományokkal rendelkező, ám Magyarországon még újdonságnak számító koncertrendezést a zenés kiállítás-megnyitókön egyébként is gyakran megforduló debreceni közönség örömmel fogadja majd.

A Filharmónia Kht. által szervezett Filharmónia-Raiffeisen elnevezésű bérletorozatban négy hangversenyt működtünk

közre. Ennek részeként csendül fel Verdi Requiem-je a Nemzeti Énekhar közreműködésével. A többi koncerten olyan neves szólisták is fellépnek majd, mint Lukács Éva, Yaron Gottfried (Izrael), Fülep Márk és Szalai Antal. A sorozat hangversenyeinek műsor-összeállítása itt is sajátos tematikát követ.

Az Unokák-nagyszülők családi hangversenysorozat is újraindul megújult formában. A koncertek fiataloknak szóló ismeretterjesztő, szórakoztató jellege továbbra is megmarad, ám a hangversenyeken itt is hangsúlyos szerepet kap a művészetek „kézfogása”. A sorozat koncertjein debreceni táncosok és operaénekesek működnek közre, de lesz olyan előadás is, amelyen a zenekarunk M. Kecskés András pantomim művésznek ad kíséretet, aki Prokofjev Péter és a Farkas című művét teszi még élvezetesebbé és felejthetlenebbé a gyerekek számára. A hangverseny családi jellegéhez illő helyszín, a Déri Múzeum Díszterme ad otthont a megújult sorozat négy előadásának, míg két alkalommal a Bartók terem „felnöttes” atmoszféráját tapasztalhatják meg a fiatal koncertlátogatók. Az előadásokat most is, mint annak idején, műsorvezetők értő tolmácsolása teszi még emlékezetesebbé. A hangversenyek családi jellegét a bérletárak megállapítása is tükrözi, hiszen azok a felnőttek, akik gyerekekkel együtt jönnek, speciális kedvezményben részesülnek, ráadásul a velük érkező gyerekek ingyenesen jutnak belépőjegyhez.

Az Universitas hangversenysorozat az új koncepció megvalósításának egyik fontos megvalósítási terepe, hiszen éppen a magasabb ingerküszöbhez hozzászokott egyetemi fiatalság lehet vevő a látványos, több művészeti ágat is felvonultató előadási formákra. A sorozat keretében a pantomim- és énekművészet mellett a filmművészet is megjelenik majd, így például a híres klaszrikusnak számító Jégmezők lovagja című

film vetítésekor az eredeti, Prokofjev által komponált filmzenét a Debreceni Filharmonikus Zenekar adja elő.

Ismét közreműködünk a Debreceni Kodály Kórus Gulyás György bérletorozatának két hangversenyén.

A Zenei Világnapot a város zenei intézményei közösen ünneplik meg. Olyan egységes, egynapos rendezvénysorozat megvalósítását határozták el, amely során egymást követő időpontokban, a város különböző helyszínein, a Liszt teremben, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola koncerttermében, a Református Kollégiumban, a Déri Múzeum Dísztermében, majd legvégül a Bartók teremben kerül sor hangversenyekre. A rendezvénysorozat így egy nap leforgása alatt teremtene lehetőséget a város koncerthelyszíneinek és zenei intézményeinek bemutatására. A zenekar, hagyományos Bartók termi hangversenyének első felében, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola és a Debreceni Egyetem Konzervatóriumának versenygyőztes növendékei számára nyújtana fellépési lehetőséget. A Magyarországon egyedülállóan számító és hagyományteremtő kezdeményezésünk reméljük, hozzájárul az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyeréséhez 2010-ben.

A zenekar több ízben vállalt fellépést a fővárosban, így 2005 szeptember 16-án és október 14-én folytatja a Mátyás templomban megkezdett sorozatát, október 10-én a Zeneakadémián ad koncertet, 2006-ban fellép a Művészetek Palotájában és részt vesz a budapesti Filharmónia ifjúsági hangversenysorozatán. Külföldi turnén a zenekar jövő tavasszal vesz részt Németországban, Ludwigshafenben és Olaszországban, Milánóban.

Az új évadban négy ősbemutató előadását vettük tervbe. Az október 10-i zeneakadémiai koncertünkön Draskóczy László „Károli

kantáta” című művét adjuk elő a Károli Gáspár Református Egyetem fennállásának 150-ik évfordulója alkalmából. Debrecen város felkérésére a város napján, 2006. április 11-én Balassa Sándornak a város számára írt „Cívis város” című művét mutatjuk be Debrecenben, az újonnan megépült Kölcsey Ferenc Művelődési Központban. 2006 május 19-én és 21-én Pongrácz Zoltán „Missa Solemnis” című művét, a Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen pedig Vajda János új szerzeményét adjuk elő.

A zenekar vezetősége új díjak megalapításáról is határozott, így idén első ízben ke-

rült kiosztásra a Kritikus Díj és a Nívó Díj. Előbbi díjazottjára a zenekar munkáját folyamatosan figyelemmel kísérő kritikusok tesznek javaslatot, az utóbbival a fenntartó önkormányzat díjazza a szerinte legeredményesebb zenekari művészt. A Kritikus Díjat az idén Ludmány Antal, oboaművész, a Nívó Díjat a zenekar koncertmestere Dénesi Csaba vehette át. Szintén az idei évadzárón került átadásra – három év kihagyás után – a Rubányi Vilmos Díj – ezt Fekete Katalin csellóművész nyerte el. Az Évad Zenekari Művésze Díjat – a zenekari tagok szavazatai alapján – Galuska Anikó brácsaművész kapta.

Debrecen város önkormányzata jövő év januárjától átalakítja a művészeti intézmények működését. A zenekart és a Debreceni Kodály Kórust a Debreceni Filharmonikus Zenekar és Kodály Kórus elnevezésű intézménybe vonja össze, amelynek ügyvezető igazgatói pozíciójára pályázatot írt ki. A zenekar, a kórus és a Csokonai Színház operatagozatának művészeti munkájáért egy zeneigazgató lesz felelős.

Kocsár Balázs,
igazgató

Hangverseny és „vidéke” Magyarországon 2005 táján

A Rádiózenekar profiljához nem tartozik szorosan a vidékre járás.

Mégis az utóbbi pár évben - nem a Rádió rendezésében - ezt teszi. 2004-2005-ben megfordultunk az ország szinte valamennyi nagyvárosában, ahonnan élményekkel megrakodva hosszabb-rövidebb éjszakai buszozás után haza is értünk. Most élménybeszámolót tartanék, egyáltalán nem túl magasra emelt igényekkel fellépve a vidéki hangversenyek helyszínéit illetően. Nézzük először, hogy miként fogadják a helyi koncerttermek a hozzájuk érkező (nem csak) fővárosi zenekarokat.

Helyszín: Általában lepukkant színházi színpad, vagy volt moziból (Győr), zsinagógából (Szombathely) átalakított kényszer szülte terem, vagy egyetemi aula (Pécs, Veszprém), korszerűtlen, réges-rég elavult berendezéssel. Recsegő, rozoga székek, hajladozó padlózat, állíthatatlan kottaállványok keserítik az életet. Általános a helyhiány még ott is, ahol lenne tér, valahogy olyan szűk a beépített pódium, hogy a nagyzenekar csak szorong rajta. Sehol nincs élet- és értékmentő biztonsági lécz felszegelve az alkalmi építmények szélén. WC általában egy van nyolcvan ember számára, néha közös a közönséggel (Veszprém), néha egészen elfogadhatatlan állapotban (Pécs).

Üdítő kivétel Nyíregyháza. Az új Kodály Zoltán Általános Iskola és Gimnázium koncertterme európai léptékű, némi hibával, később erre még kitérek.

Öltözők: Kivétel nélkül mindenhol kicsik, néha koedukáltak, egy parván választja el a nőit a férfióltözőtől (Veszprém). Fogas nincs, a szék kevés, nem jut mindenkinek.

A zenekari tagok sok esetben a színpad mögötti díszletraktárban öltöznek, kihaszánálva (fogas híján) a díszletekbe vert szögeket, kiálló deszkákat, fél lábbon ugrálva cserélik utcai ruháikat a koncert öltözékre. (Csodálatos látvány tárulna a közönség szeme elé, ha egyszer véletlenül valaki felhúzná a pódiumot a kulisszáktól elválasztó függöny!) Köszönetet kell mondanom a Győri Filharmonia igazgatójának, aki ott jártunkkor bennünket rézfúvósokat befogadott irodájába, ahol emberi körülmények között érezhettük magunkat. Volt szék, fogas, de még sütemény és sör is. (Ó, micsoda kiváltságok!)

Világítás: Magyarországon, (néhol külföldön is) a világítás azt jelenti, hogy a zenekart a nézőtér felől világítják be, így a zenekari művészek szemből kapják a fényt. Ettől csak két dolgot nem lehet látni: a kottát és a karmestert. Egy-két színházban kapunk a fejünk fölé szuffitát, abból viszont olyan hőség árad, amely elhangolja a hangszereket, az izzadásról nem is be-

szélve. Az üde kivételként említett nyíregyházi teremben sincs a pódium világítása megoldva. A zenekar utolsó két sora bensőséges homályba burkolódik. Csekély befektetéssel pultonkénti világítás megoldás lehetne.

Akusztika: Bizonyára nem én vagyok az első, aki leírja, hogy a Pécsi Egyetem aulájának akusztikája messze a legrosszabb az általunk „bejátszottak” közül. Gondolom, hogy a régebbi időkben használt Liszt Terem kis méreténél fogva esett ki a koncertszervezők látóteréből. Helybeliektől tudom, hogy még ráadásul életveszélyesnek is van minősítve, tehát ott nem lehet hangversenyt tartani. Sajnos igazán jó akusztikájú teremről, színházról nem tudok beszámolni. Talán a szombathelyi és a debreceni szólt úgy, ahogy kellene, de az is lehet, hogy itt is csak a rézfúvósok voltak elégedettek. (Debrecenben ottani kollégától hallottam: „akármit csinálsz, ha akarsz lazálhatsz is, a terem úgy szól, mint az ágyú.”) A közönség soraiból nem beszél-